

To other days of the year, [i.e.,] other than Rosh HaShana and the Yom Kippur of a *yovel* [jubilee] year. But on these two days, both those who know how to pray and those who do not know, can fulfill their obligation through the prayer leader. This is because on those days, the prayers include lengthy blessings, and most of the people who know them cannot concentrate their minds on them

as well as the prayer leader can. Therefore, if someone who knows how to pray wants to rely on the prayer of the leader to fulfill his obligation on these days, he may do so.

בשאר ימות השנה חוץ מראש השנה ויום הכפורים של שנת היובל אבל בשני ימים אלו שליח צבור מוציא את היודע בשם שמוציא מי שאינו יודע מפני שהם ברכות ארוכות ואין רוב היודעים אותן יכולין לכוין דעתן בשליח צבור. לפיכך אם רצה היודע לסמוך בשני ימים אלו על תפלת שליח צבור להוציא ידיו חובתו הרשות בידו:

BEHALOTKHA FOR THURSDAY NIGHT

בהעלתך ליל ששי

צירוף יהוה

א ומליל יי עם משה במדברא
דסיני בשתא תניתא למפקהון
מארעא דמצרים בירחא
קדמאה למימר: ב ויעבדון
בני ישראל ית פסחא בזמניה:
ג בארבעת עשרא יומא

שלישי ט א וידבר ידוה אל-משה במדבר-
סיני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים
בחדש הראשון לאמר: ב ויעשו בני-
ישראל את-הפסח במועדו: ג בארבעה

9 (1) The Lord spoke to Moshe in the Sinai Desert, in the second year of their exodus from the land of Egypt, in the first month, saying: (2) The Children of Israel shall make the Passover sacrifice in its appointed time. (3) On the

RASHI

רש"י

9 (1) **In the first month** — *The portion at the beginning of the Book [of Numbers] was not stated until Iyar (see Rashi 1:1). You learn from here that there is no chronological sequence in the Torah. But why did the Book not begin with this [chapter]? Because it is a disgrace to Israel that all the forty years that the Children of Israel were in the desert, they brought only this one Passover sacrifice (Sifri Beha'alotecha 1:18). [Although they were not obligated to bring another Passover sacrifice until they entered the Land, still the very fact that they were in the desert, is a disgrace; had they not sinned with the spies, they would not have been in the desert (see Rashi, Exodus 12:25)].* (2) **In its appointed time** — *Even [if it falls] on Shabbat; "in its appointed time"*

(א) בחדש הראשון. פרשה שבראש הספר לא נאמרה עד איר, למדת, (פסחים פ"ק ספרי) שאין סדר מקדם ומאחר בתורה. ולמה לא פתח בזה מפני שהוא גנותן של ישראל, שכל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, לא הקריבו אלא פסח זה בלבד: (ב) במועדו. (שם) אף בשבת, במועדו — אף

בִּירְחָא הַדִּין בֵּין שְׁמֵשִׁיא
תַּעֲבֹדוֹן יִתִּיה בְּזִמְנִיה כְּכֹל
גְּזֵרְתֶיהָ וּכְכֹל דְּחִזֵּי לִיה
תַּעֲבֹדוֹן יִתִּיה: ד וּמְלִיל מִשָּׁה
עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַבְד
פְּסָחָא: ה וְעַבְדוּ יֵת פְּסָחָא
בְּנִיִּסָן בְּאַרְבַּעַת עֶשְׂרָא יוֹמָא
לִירְחָא בֵּין שְׁמֵשִׁיא בְּמִדְבָּרָא
דְּסִינַי כְּכֹל דִּי פְקִיד יְיָ יֵת
מִשָּׁה כִּן עַבְדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

עֶשְׂר־יּוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעֲרֵבִים תַּעֲשׂוּ
אֹתוֹ בְּמַעַדּוֹ כְּכֹל־חֻקֹּתָיו וּכְכֹל־מִשְׁפָּטָיו
תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ: ד וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח: ה וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח
בְּרֵאשׁוֹן בְּאַרְבַּעַת עֶשְׂרֵי יוֹם לַחֹדֶשׁ
בֵּין הָעֲרֵבִים בְּמִדְבַר סִינַי כְּכֹל אֲשֶׁר
צִוָּה יְדוָה אֶת־מֹשֶׁה כִּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

fourteenth day of this month in the afternoon, you shall make it, in its appointed time; according to all its decrees and all its ordinances you shall make it. (4) And Moshe spoke to the Children of Israel that they should make the Passover sacrifice. (5) So they made the Passover sacrifice in the first month, on the fourteenth day of the month in the afternoon in the Sinai Desert; according to all that the Lord had commanded Moshe, so did the Children of Israel do.

RASHI

[also implies,] even [if the majority of the people were] in a state of ritual defilement. (Sifri Behalotkha 1:14, 15) (3) **According to all its decrees** — These are the commandments relating to the body [of the sacrifice, i.e.,] an unblemished male lamb during its first year (Pesachim 95a). **And all its ordinances** — These are the commandments that relate to its body from elsewhere, such as the seven days for [eating] matzot and the commandment to dispose

chametz. (Another version: Commandments that relate to its body [are] an unblemished male lamb in its first year; those which relate to its body from elsewhere [are, that it must be] roasted over fire, its head with its legs and its innards. And [a third category of commandments] those which have no relation to its body [such as eating] matzot and disposing chametz. (Rashi on Pesachim 95a) (4) **And Moshe spoke** — What does this teach us? Has Scripture not already said, “And Moshe told ... of the Lord's appointed [holy days].” (Leviticus 23:44)? However, when Moshe heard the passage of the Festivals at Sinai, he told it to them, and he then exhorted them again when the actual time came to perform them.

(Sifri Behalotkha 1:17)

רש"י

בְּטַמְאָה: (ג) כְּכֹל־חֻקֹּתָיו. אֵלּוּ מִצְוֹת שְׁבִגּוּפוֹ: שָׁה, תַּמִּים, זָכָר, בֶּן שָׁנָה: וּכְכֹל־מִשְׁפָּטָיו. אֵלּוּ מִצְוֹת שְׁעַל גּוּפוֹ מִמְקוֹם אַחֵר, כַּגוֹן שְׁבַעַת יָמִים לְמִצְחָה וּלְבַעוֹר חֲמִץ. (סְפָרִים אַחֲרִים: מִצְוֹת שְׁבִגּוּפוֹ: שָׁה, תַּמִּים, זָכָר, בֶּן שָׁנָה. שְׁעַל גּוּפוֹ: צֶלֶי־אֵשׁ, רֵאשׁוֹ עַל כְּרַעְיוֹ, וְעַל קֶרְבוֹ; שְׁחוּץ לְגוּפוֹ: מִצְחָה וּבַעוֹר חֲמִץ): (ד) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְגו'. (סְפָרִי) מַה תִּלְמוּד לּוֹמֵר? וְהֲלֹא כִּבְר נֶאֱמַר (ויקרא כג): וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי ה' אֶלָּא, כִּשְׁשֻׁמַע פְּרִשְׁת מוֹעֲדִים מִסִּינַי אָמַר לָהֶם וַחֲזוֹר וְהוֹזִירֶם בְּשַׁעַת מַעֲשֶׂה:

ו וְהָיוּ גִבְרִיָּא דִּי הוּוּ מְסֻבִּין לְטַמֵּי נַפְשָׁא דְאַנְשָׂא וְלֹא יִכְיִילוּ לְמַעַבְד פְּסַחָא בְּיוֹמָא הַהוּא וְקָרְיָבוּ קָדָם מִשֶׁה וְקָדָם אַהֲרֹן בְּיוֹמָא הַהוּא: ז וְאָמְרוּ גִבְרִיָּא הָאֲנֹנִין לִיה אֲנַחְנָא מְסֻבִּין לְטַמֵּי נַפְשָׁא דְאַנְשָׂא לְמָא נְתַמְנַע בְּדִיל דְלֹא לְקָרְבָּא יְת קָרְבְּנָא דִּי בִּזְמַנְיָהּ בְּגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ח וְאָמַר לְהוֹן מִשֶׁה אֹרִיכוּ עַד דְאַשְׁמַע מַה דְאַתְּפַקֵּד קָדָם יי עַל דִּילְכוֹן:

ו וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנַפְשׁ אָדָם וְלֹא-יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת-הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לְפָנָי מִשֶׁה וּלְפָנָי אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא: ז וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַהֵמָּה אֵלֵינוּ אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנַפְשׁ אָדָם לְמַה נִּגְרַע לְבַלְתִּי הַקָּרִיב אֶת-קָרְבַּן יְדוּהָ בַּמַּעֲדוֹ בַּתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ח וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים מִשֶׁה עֲמַדוּ וְאַשְׁמְעָה מֵה-יְצִיָּה יְדוּהָ לָכֶם: פ

(6) There were men who were defiled [because of contact] with a dead person, and therefore they could not make the Passover sacrifice on that day. So they approached Moshe and Aharon on that day. (7) And those men said to him; We are defiled [because of contact] with a dead person; [but] why should we be excluded so as not to bring the offering of the Lord in its appointed time, with all the Children of Israel? (8) Moshe said to them; Wait, and I will hear what

RASHI

(6) **Approached Moshe and Aharon** — *While they were both sitting in the study hall, they came and asked them. It is [however] impossible that they approached them one after the other [in this order], for if Moshe did not know, how should Aharon know [and what purpose would there be in asking him after Moshe?]* (Sifri Behalotkha 1:20)

(7) **Why should we be excluded** — *He [Moshe] said to them, “Sacrifices cannot be offered in a state of defilement.” They answered, “Let pure priests sprinkle the blood on our behalf, and let pure people eat the flesh.” He [then] said to them, “Wait, and I will hear ...” like a student who is confident of hearing from the mouth of his teacher. Fortunate is one born of a woman who is so confident, that whenever he wished, he could speak with the Divine Presence. This portion [i.e., the laws concerning those who are defiled] should really have been said through Moshe, like the rest of the Torah, but these people merited that it be said through them, for merit is brought about through those who are*

רש"י

(ו) לְפָנָי מִשֶׁה וּלְפָנָי אַהֲרֹן. (ספרי) כְּשִׁשְׁנֵיהֶם יוֹשְׁבֵין בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ בָּאוּ וּשְׂאֵלוֹם; וְלֹא יִתְכַן לוֹמַר זֶה אַחַר זֶה, שְׂאֵם מִשֶׁה לֹא הָיָה יוֹדֵעַ, אַהֲרֹן מִנֵּין לוֹ? (ז) לְמַה נִּגְרַע. (שם) אָמַר לָהֶם: אִין קְדָשִׁים קָרְבִים בְּטַמְאָה. אָמְרוּ לוֹ: יִזְרַק הַדָּם עָלֵינוּ בְּכַהֲנִים טְהוֹרִים, וַיֹּאכַל הַבָּשָׂר לְטְהוֹרִים. אָמַר לָהֶם: עֲמַדוּ וְאַשְׁמְעָה, כְּתַלְמִיד הַמִּבְטָח לְשֹׁמֵעַ מִפִּי רַבּוֹ. אֲשֶׁרִי יְלוּד אִשָּׁה שְׂפָף מִבְּטָח, שְׂכַל זְמַן שֶׁהָיָה רוֹצֵה הָיָה מְדַבֵּר עִם הַשְּׂכִינָה. וְרֵאוּיָה הֵיטָה פְּרָשָׁה זוֹ לְהֹאמֵר עַל יְדֵי מִשֶׁה כִּשְׂאֵר כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, אֲלֹא שֶׁזָּכוּ אֵלּוּ שֶׁתִּאֲמַר עַל יְדִיהֶן, שֶׁמִּגְלָגְלִין

ט ומליל יי עם משה למימר:
 י מלל עם בני ישראל למימר
 גבר גבר ארי יהי מסאב לטמי
 נפשא דאנשא או בארחה
 רחיקא לכון או לדריכון
 ועבד פסחא קדם יי:
 יא בירחה תנינא בארבעת
 עשרא יומא בין שמישיא
 יעבדון יתיה על פטיר ומררין
 ייכלניה: יב לא ישארו מניה
 עד צפרא וגרמא לא יתברון
 ביה ככל גזרת פסחא יעבדון
 יתיה: יג וגברא דהוא דכי
 ובארחה לא הוה ויתמנע
 למעבד פסחא וישתצי אנשא
 ההוא מעמיה ארי קרבנא דיי
 לא קריב בזמניה חוביה יקבל

ט וַיְדַבֵּר יְדוֹה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: י דַּבֵּר אֶל-
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי-יְהִי
 טָמֵא וּ לְנֶפֶשׁ אוּ בְדֶרֶךְ רַחֲקָה לָכֶם אוּ
 לְדַרְתֵּיכֶם וְעָשָׂה פֶסַח לַיְדוֹה: יא בַחֲדָשׁ
 הַשְּׁנִי בְּאַרְבַּעַת עָשָׂר יוֹם בֵּין הָעֲרָבִים
 יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל-מִצּוֹת וּמִרְרִים יֹאכְלֵהוּ:
 יב לֹא-יִשְׁאַירוּ מִמֶּנּוּ עַד-בֶּקֶר וְעֵצִים לֹא
 יִשְׁבְּרוּ-בּוּ כְּכֹל-חֻקַּת הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ:
 יג וְהָאִישׁ אֲשֶׁר-הוּא טָהוֹר וּבְדֶרֶךְ לֹא-הָיָה
 וַחֲדָל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח וּנְכַרְתֶּה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא
 מֵעַמִּיהָ כִּי וּ קָרַבַּן יְדוֹה לֹא הִקְרִיב בְּמַעֲדוֹ

the Lord instructs concerning you. (9) And the Lord spoke to Moshe, saying: (10) Speak to the Children of Israel saying, Any man who becomes defiled [from contact] with the dead, or is on a distant road, whether among you or in future generations, he shall make a Passover sacrifice for the Lord. (11) In the second month, on the fourteenth day, in the afternoon, they shall make it; with matzot and bitter herbs it should be eaten. (12) They shall not leave over anything from it until the next morning, nor shall they break any of its bones. They shall make it in accordance with all the decrees connected with the Passover sacrifice. (13) But the man who was ritually pure and was not on a journey, yet refrained from making the Passover sacrifice, his soul shall be cut off from his people, because he did not bring the offering of the Lord in its appointed time; that

RASHI

meritorious (Sifri Behalotkha 1:22). (10) **Or is on a distant road** — *There is a dot over the letter "ה" of the word רחוקה, to teach us that it is not really necessary to be far away, but even if he was merely outside the threshold of the Temple Courtyard throughout the time allowed for the slaughtering [of the Passover sacrifice] (Pesachim 93, Sifri Behalotkha 1:24). On the second Passover, one may keep both leavened and unleavened food in the house, and there is no Festival day. And there is no prohibition of chametz except while he eats the sacrifice (Pesachim. 95a).*

רש"י
 זכות על-ידי זכאי: (י) או בדרך רחוקה. נקוד עליו
 לומר לא שרחוקה ודאי, אלא שהיה חוץ לאסקפת
 העזרה כל זמן שהיטה. פסח שני — מצה וחמץ עמו
 בבית ואין שם יום טוב, ואין אסור חמץ, אלא עמו
 באכילתו:

גִּבְרָא הָהוּא: יד וְאִרִי יִתְגַּיֵּר
עִמְכֹּן גִּיּוֹרָא וְיַעֲבֹד פְּסַחָא
קָדָם יי כַּגְּזֵרֵת פְּסַחָא וְכִדְחֵי
לִיה פֻּן יַעֲבֹד קִימָא חַד יְהִי
לְכוּן וְלִגְיּוֹרָא וְלִיצִיבָא
דְּאַרְעָא: טו וּבִיּוֹמָא דְאַתְקָם
יֵת מְשַׁכְּנָא חֲפָא עֲנָנָא יֵת
מְשַׁכְּנָא לְמְשַׁכְּנָא דְסַהֲדוּתָא
וּבְרִמְשָׂא הוּהּ עַל מְשַׁכְּנָא כְּחַזוּ
אַשְׁתָּא עַד צַפְרָא: טז פֻּן הוּהּ
תְּדִירָא עֲנָנָא חֲפִי לִיה וְחַזוּ
אַשְׁתָּא בְּלִילְיָא: יז וְלִפּוּם
אַסְתְּלִקוּת עֲנָנָא מְעֵלּוּי

חֲטָאוּ יִשְׂאָה הָאִישׁ הַהוּא: יד וְכִי־יִגְוֹר
אִתְּכֶם גֵּר וַעֲשֵׂה פֶסַח לִידוּהּ כְּחֻקַּת הַפֶּסַח
וּכְמִשְׁפָּטוֹ פֻּן יַעֲשֵׂה חֻקָּה אַחַת יִהְיֶה לָכֶם
וְלִגֵּר וְלִאֲזַרְחָה הָאָרֶץ: טו רַבִּיעִי טו וּבְיֹום הַקִּיָּם
אֶת־הַמִּשְׁכָּן כִּסֶּה הָעֲנַן אֶת־הַמִּשְׁכָּן לְאַהֲלֵ
הָעֵדוּת וּבַעֲרֹב יִהְיֶה עַל־הַמִּשְׁכָּן כְּמִרְאֵה־
אֵשׁ עַד־בֶּקֶר: טז פֻּן יִהְיֶה תָמִיד הָעֲנַן
יְכַסֵּנוּ וּמִרְאֵה־אֵשׁ לַיְלָה: יז וּלְפִי הָעֲלֹת

person shall bear his sin. (14) If a convert dwells with you, and he makes a Passover sacrifice to the Lord, according to the decrees of the Passover sacrifice and its ordinances he shall make it. One decree shall apply to you, to the convert and to the native of the Land. (15) And on the day the Sanctuary was erected, the cloud covered the Sanctuary, which was a tent for the Testimony, and in the evening, there was over the Sanctuary an appearance of fire, [which remained] until morning. (16) So it was always, the cloud covered it and there was an appearance of fire at night. (17) And whenever the cloud was lifted from over

RASHI

רש"י

(14) **If a convert dwells with you,** [ועשה פסח [לה] — *I might think that "ועשה" means that one who converts should immediately make a Passover sacrifice [upon his conversion]. Therefore, Scripture states:*

"One decree [shall apply to you, to the convert and to the native of the Land]."

Rather, this is its meaning: If a convert dwells with you, and the time comes to make a Passover sacrifice with his friends,

"according to the decrees of the Passover sacrifice and its ordinances he shall make it." (Sifri Behalotkha 1:30) (15) **The Sanctuary, which was a tent for the Testimony** — *The Sanctuary which was made to be a tent for the Tablets of the Testimony. There was over the Sanctuary* — [Although the word יהיה is written in the future tense it is to be understood in the continuous sense.] In the sense of הוה, continuously being over the Sanctuary. Such is the [meaning of all future tense] expressions in the entire passage. (17) **העלות הענן** —

As it is translated [by Onkelos, namely]: אסתלקות, [which denotes] departure. Similarly, ונעלה הענן "the cloud departed." (verse 21) *It would have been incorrect*

(יד) (וכי-יגור אתכם גר ועשה פסח. (בפסחים צג. ספרי) יכול, כל המתגייר יעשה פסח מיד? תלמוד לומר "חקה אחת וגו'", אלא כך משמעו: וכי-יגור אתכם גר ובא עת לעשות פסח עם חבריו, כחקה וכמשפט יעשה: (טו) המושכן לאהל העדות. המושכן העשוי להיות אהל ללוחות העדות. יהיה על-המושכן, כמו "הוה על המושכן", וכן כל לשון הפרשה: (יז) העלות הענן. בתרגומו: "אסתלקות", וכן "ונעלה הענן", ולא יתכן לכתב

משכנא ובתר כן נטלין בני ישראל ובאתרא דשרי תמן עננא תמן שרון בני ישראל: יח על מימרא דיי נטלין בני ישראל ועל מימרא דיי שרון כל יומי די שרי עננא על משכנא שרון: יט ובאורכות עננא על משכנא יומין סגיאין ויטרוון בני ישראל ית מטרת מימרא דיי ולא נטלין: כ ואית די הוה עננא יומי דמגני על

הָעֲנָן מֵעַל הָאֹהֶל וְאַחֲרֵי כֵן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבַמִּקּוּם אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן-שָׁם הָעֲנָן שָׁם יִחַנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: יח עַל-פִּי יְדוּהָ יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל-פִּי יְדוּהָ יִחַנוּ כָּל-יְמֵי אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן הָעֲנָן עַל-הַמִּשְׁכָּן יִחַנוּ: יט וּבַהָאָרֶץ הָעֲנָן עַל-הַמִּשְׁכָּן יָמִים רַבִּים וְשָׁמְרוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-מִשְׁמַרְתּוֹ יְדוּהָ וְלֹא יִסְעוּ: כ וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה הָעֲנָן יָמִים מְסֻפָּר עַל-

the Tent, then afterwards, the Children of Israel would travel, and in the place where the cloud settled, there the Children of Israel would encamp. (18) According to the word of the Lord, the Children of Israel travelled, and according to the word of the Lord, they encamped. All the days that the cloud hovered above the Sanctuary, they encamped. (19) When the cloud lingered over the Sanctuary for many days, the Children of Israel kept the charge of the Lord and did not travel. (20) At times, the cloud remained for several days above the

RASHI

רש"י

to write [here], ולפי עלות הענן [and in verse 21] ועלה הענן, for that would not be an expression denoting "departure" but, rather, sprouting forth or ascending, as in, "Behold a cloud, small as a man's palm, rising (עולה) from the sea." (I Kings. 18:44) (18) According to the word of the Lord ... travelled — We learned in the [Beraita] Melecheth HaMishkan (chapter 13): When the Israelites were about to travel, the cloud would fold up and extend itself over the tribe of Yehudah like a beam. They blew a long blast, a series of short blasts, and another long blast, but the cloud did not move until Moshe declared, "Rise up, O Lord," (10:35) and then the division of the camp of Yehudah would travel. This [appears] in the Sifri (84) And according to the word of the Lord, they encamped — When the Israelites were about to encamp, the pillar of cloud would rise upward and extend itself over the tribe of Yehudah like some sort of shelter. It would not depart until Moshe declared, "Return O Lord, to the myriads of Israel's thousands." (10:36) This is what is meant by, "According to the Lord's word through Moshe." (verse 23) (20) ויש — [Literally "and there is" Here ויש] means "and

ולפי עלות הענן" ו"עלה הענן", שאין זה לשון סלוק אלא צמוח ועליה, כמו (מלכים א, יח): "הנה-עב קטנה ככף-איש עלה מיים": (יח) על-פי ה' יסעו. שנינו במלאכת המשכן: בין שהיו ישראל נוסעים, היה עמוד הענן מתקפל ונמשך על גבי בני יהודה כמין קורה; תקעו והריעו ותקעו, ולא היה מזהלף עד שמשה אומר: "קומה ה'" ונסע דגל מחנה יהודה זו בספרי: ועל-פי ה' יחנו, בין שהיו ישראל חונים, עמוד הענן מתמר ועולה ונמשך על גבי בני יהודה כמין סכה, ולא היה נפרש עד שמשה אומר: "שובה ה' רבבות אלפי ישראל", הוי אומר: "על-פי ה' ובד-משוה": (כ) ויש. כלומר: ופעמים. ימים

משכנא על מימרא דיי שרון
 ועל מימרא דיי נטלין:
 כא ואית די הוה עננא מרמשא
 עד צפרא ומסתלק עננא
 בצפרא ונטלין או ימם וליילי
 ומסתלק עננא ונטלין: כב או
 תרין יומין או ירחא או עדן
 בעדן באורכות עננא על
 משכנא למשרי עלוהי שרון
 בני ישראל ולא נטלין
 ובאסתלקותיה נטלין: כג על
 מימרא דיי שרון ועל מימרא
 דיי נטלין ית מטרת מימרא
 דיי נטרין על מימרא דיי
 בידא דמשה: א ומליל יי עם
 משה למימר: ב עביד לך
 תרתין חצוצרון דכסף נגיד

הַמִּשְׁכָּן עַל־פִּי יְדוּהַ יִחַנוּ וְעַל־פִּי יְדוּהַ
 יִסְעוּ: כא וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יְהִיֶה הָעֲנַן מֵעֶרֶב
 עַד־בֹּקֶר וְנִעְלָה הָעֲנַן בְּבֹקֶר וְנִסְעוּ או
 יוֹמָם וְלַיְלָה וְנִעְלָה הָעֲנַן וְנִסְעוּ: כב או־
 יָמִים או־חֹדֶשׁ או־יָמִים בְּהָאָרֶץ הָעֲנַן
 עַל־הַמִּשְׁכָּן לִשְׁכֹּן עָלָיו יִחַנוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
 וְלֹא יִסְעוּ וּבְהִעָלְתוֹ יִסְעוּ: כג עַל־פִּי יְדוּהַ
 יִחַנוּ וְעַל־פִּי יְדוּהַ יִסְעוּ אֶת־מִשְׁמַרְתּוֹ יְדוּהַ
 שָׁמְרוּ עַל־פִּי יְדוּהַ בְּיַד־מֹשֶׁה: פ
 י א וַיְדַבֵּר יְדוּהַ אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ב עֲשֵׂה
 לָךְ שְׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת כֹּסֶף מְקֻשָּׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם

Sanctuary; according to the word of the Lord they travelled and according to the word of the Lord they encamped. (21) At times the cloud remained from evening until morning, and when the cloud departed in the morning, they travelled. Or, the cloud remained for a day and a night, and when the cloud departed, they travelled. (22) Whether it was for two days, a month or a year, that the cloud lingered to hover over the Sanctuary, the Children of Israel would encamp and not travel, and when it departed, they travelled. (23) According to the word of the Lord they would encamp, and according to the word of the Lord they would travel; they kept the charge of the Lord according to the Lord's word through Moshe. **10** (1) And the Lord spoke to Moshe saying: (2) Make for yourself two silver trumpets; hammered shall you

RASHI

sometimes." **ימים מספר** — Literally days of number, but here it means] a few days. (22) **או ימים** — [Here ימים means] a year, as in "Its [period of possible] redemption will be a year of days." (Leviticus 25:29) **10** (2) **Make yourself** — They should blow before you like [that which is done before] a king, as it says [regarding Moshe], "And he was king in Yeshurun." (Deuteronomy 33:5) [Rashi there however, explains "king" as King of the Universe.] **Make for yourself** — From your own

רש"י
 מספר. ימים מעטים: (כב) או-ימים. שנה, כמו
 (ויקרא כה) "ימים תהיה גאלתו": (ב) עשה לך. שיהיו
 תוקעין לפניך במלך, ויהי בישרון מלך. עשה לך.
 משלך: עשה לך — אתה עושה ומשתמש

תַּעֲבֹד יְתְהוֹן וַיְהוּן לְךָ לְעֲרֵעָא
 כְּנִשְׂתָא וּלְאַשְׁלָא ית מְשֻׁרֵיתָא:
 ג וַיִּתְקַעוּן בָּהֶן וַיִּזְדַּמְּנוּן לְוִתְךָ
 כֹּל כְּנִשְׂתָא לְתַרְע מִשְׁכַּן
 זְמַנָּא:

וְהִיוּ לְךָ לְמִקְרָא הָעֵדָה וּלְמִסַּע אֶת־
 הַמַּחֲנוֹת: ג וַתִּקְעוּ בָהֶן וְנוֹעְדוּ אֵלַיְךָ כָּל־
 הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:

make them; they shall be for you to summon the Congregation and to announce the departure of the camps. (3) And when they blow on them, the entire Congregation shall assemble to you, at the entrance to the Tent of Appointment.

RASHI

רש"י

funds. Make yourself — You make them and use them, but no one else may do so. **To summon the Congregation** — When you wish to speak with the members of the Sanhedrin court and the rest of the people, and you [wish to] call them to gather before you, you shall call them with the trumpets. **And to announce the departure of the camps** — At the time of the departure of the camps, blow on them as a signal. Thus it

בָּהֶם וְלֹא אֲחֵר. לְמִקְרָא הָעֵדָה. בְּשִׁתְרֵצָה לְדַבֵּר עִם הַסַּנְהֶדְרִין וּשְׂאֵר הָעָם וַתִּקְרָאם לְאַסֵּף אֵלַיְךָ, תִּקְרָאם עַל יְדֵי חֲצוּצְרוֹת. וּלְמִסַּע אֶת־הַמַּחֲנוֹת. בְּשַׁעַת סְלוּק מִסַּעוֹת תִּתְקַעוּ בָּהֶם לְסִימָן; נִמְצְאוֹת אֵתָּהּ אוֹמְרִי: עַל־פִּי שְׁלֹשָׁה הָיוּ נוֹסְעִים: עַל־פִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעַל־פִּי מִשָּׁה וְעַל־פִּי חֲצוּצְרוֹת. מִקְשָׁה, מִהַעֲשֵׂת תַּעֲשֶׂה בְּהַקְשַׁת הַקְּרָנִס: (ג) וַתִּקְעוּ בָהֶן. בְּשִׁתְיָהֶן, וְהוּא סִימָן לְמִקְרָא הָעֵדָה, שְׁנֵאמַר: "וְנוֹעְדוּ אֵלַיְךָ כָּל־הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:"

follows that they traveled by the command of three — at God's bidding, by the word of Moshe and by the call of the trumpets. **Hammered** — From a single block [of silver] you should make it by banging it with a mallet. (3) **And when they blow on them** — With both of them; this is a signal for the Congregation to assemble, as it says; "the entire Congregation shall assemble to you, at the entrance to the Tent of Appointment."

BEHALOTKHA FOR FRIDAY

בהעלותך ליום ששי

ד וְאִם בְּחֶדָא יִתְקַעוּן וַיִּזְדַּמְּנוּן
 לְוִתְךָ רַבְרַבֵּיָא רִישֵׁי אֶלְפֵיָא
 דְיִשְׂרָאֵל:

ד וְאִם־בְּאַחַת יִתְקַעוּ וְנוֹעְדוּ אֵלַיְךָ
 הַנְּשִׂאִים רָאשֵׁי אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל:

(4) If they blow one of them, the leaders, the heads of the thousands of Israel,

RASHI

רש"י

(4) **If they blow one of them** — This is a signal to summon the leaders [to assemble], as it says; "the leaders ... shall convene to you." Their assembly point was also at the entrance to the Tent of Appointment. This is derived

(ד) וְאִם־בְּאַחַת יִתְקַעוּ. הוּא סִימָן לְמִקְרָא הַנְּשִׂאִים, שְׁנֵאמַר: "וְנוֹעְדוּ אֵלַיְךָ הַנְּשִׂאִים" וְאִף הֵן